

GAZETA POLSKA

prenumerata w miejscu kwartal-
nie złp. 12 — miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 10.

N^{RO} 167.

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 25 Czerwca 1829 roku we Czwartek.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

— J. C. M. W. książę następca Tronu dnia onegdajszego o godzinie 8 rano wyjechał do Petersburga.

— W dniu onegdajszym J. C. M. W. księżna Sasko wejmarska z dostojnym małżonkiem swoim, zwiedziła publiczną bibliotekę narodową i połączony z nią gabinet rycin. Dostojni goście oprowadzani przez dyrektora tego instytutu znanego uczonemu światu Lindego, raczyli blisko dwóch godzin zabawić, zajmując się z wysokiem znawstwem szczegółami naukowemi.

— *Otwarty spadek.* — Magdalena z Łebkowskich Imo Dramińska, 2do *Voto* Rudowska, wierzycielka summy 20,000 złp. na dobrach Kuchary Krysk, w powiecie płockim leżących, hipotecznie w dziale IV pod Nr. 4m zabezpieczonej, zesza z tego świata w dniu 17 kwietnia 1829 roku. Wzywa się przeto wszystkich pretendentów spadku po niej otwartego, aby się natychmiast, a najdalej w d. 2 czerwca 1830 roku, z prawami swemi protokularnie przed pisarzem kancelarji ziemiańskiej niżej podpisanym, w Płocku, zgłosili i też udowodnili, gdyż inaczey prekludowani, a summa stósownie do testamentu, jej legatarjuszom przyznana zostanie. — W Płocku dnia 30 maja 1829 roku. — *Demiński.*

— *Obwieszczenie.* — W dniu 30 czerwca jako i w dniach następnych r. b. wyjąwszy święta, począwszy od godziny 9tej rano do 5tej z południa za Warszawą w Willanowie, odbędzie się publiczna sprzedaż przedmiotów, do upadłości Jakóba Neümark należących, a mianowicie bydła wyborowego dojnego około sztuk 100, wołów opasowych, koni z zaprzęgami 16, wozów kutyh do wożenia piwa, 4 garnce gorzelnianych z węzłem średniej wielkości i statkami do tegoż aparatu, karety fasonu nowego, kocza takiegoż, chmielu znacznej ilości, siodła, wódki słodkiej i likieru dwugatunkowego, beczek piwnych około sztuk trzysta, garnków miedzianych do grzania piwa, naczyń blaszanych i miedzianych szynkarskich, dwóch katarynek stanu dobrego, pułszorków z trędzlami i naszelnikami surowcowych, worków drelichowych, miar do zboża, kuf różnej wielkości, siodła angielskiego z munsztukiem i dwóch ordynaryjnych, sieci do łowienia ryb, łatan i na sposób warszawski, okien inspektowych, narzędzi rolniczych, to jest: bron żelaznych, radeł takichże, drabin i skrzyń kutyh do wożenia kartosli, lad do sieczki i t. p.

innych artykułów, które więcj dajacemu i przybicie otrzymujacemu za gotowe pieniądze przyznane zostaną. — W Warszawie dnia 15 czerwca 1829 r. — A. Lipiński. — K. Zuberbier. — Syndycy upadłości J. Neümark.

— *Skład główny wód mineralnych naturalnych wkrólestwie polskiem, przy handlu korzennym i win M. B. Gordon Wwy.* — Zawiadamia szan. publ. że odebrał wody egerskiej, gorzkiej, saidszyckiej, bilińskiej, obersalzbrun, kudowskiej, reinertskiej, altwasser, soli karlsbadzkiej, flintsburskiej, które dla rozróżnienia od innych utrzymujące wody, ma wyrte na każdój bańce i butelce: skład. Wszelkie tu niewyszczególnione a preiskurantem objęte wkrótce nadejda, o czem pisma publiczne w swoim czasie doniosą.

Oprócz tego odebrał znaczny transport wód marjenbadzkiej krentz i ferdinandsbrun których obszerniejsze opisanie byłoby tu za zbytne, gdyż nieomylna ich skuteczność już od dawna jest tak powszechnie doświadczona i znana. Lecz jak natura w swoich działaniach jest nieograniczona, przekonywa zdanie sławnych doktorów Huflanda, Kreisinga i innych, tak z niemi zgodne w tych słowach: »Gdy woda karlsbadzka nie może być rozsyłana, dla tego we wszystkich słabościach użycie wody tej wymagających, może ją zastąpić woda marjenbadzka krentz- i ferdinandsbrun przez lekarza wszakże poprzednio zaleconą; uwolniają bowiem nagromadzone od dawna nieczystości, oczyszczają z kamuszków i piasku częstokroć w wnętrzościach osiadłych, przyspieszają krążenie krwi, wpływają skutecznie na wszelkie sekrecje i przez mocne poty wszystkie niemal słabości ustają.»

Ogólne opisanie tych wód każdy z ich nabywających dostać może. Aby zaś szan. publ. nie była zawiedziona w nabywaniu istotnych naturalnych wód, przeto dyrekcje właściwe tych źródeł ustanowiły, że każda bańka i hyalbutelka z mego składu ma na sobie wyrte: *skład* (Niederlage) i tylko za takowe skład główny odpowiedzialnym być zobowiązuje się.

— W gazecie berlińskiej z d. 21 marca czytamy: »Naj-sławniejszy z poetów polskich, teraz żyjących, Pan Adam Mickiewicz, w przejeździe z Petersburga do Włoch, od kilku dni znajduje się w naszych murach.

— Kawaler Paganini jeszcze mocniej zasłabł, i z tej przyczyny dnia wczorajszego koncertu dać nie mógł.

— Wyszedł z druku Tom VII Wyboru Pisarzy polskich p. t. biblioteki narodowej, wydania F. S. Dmo.

chowskiego; obejmuje resztę dzieł Książnia, a zwłaszcza Ody z pośmiertnych rękopismów wyjęte, w których dopiero można ocenić należycie talent tego poety. Dalsze tomy części pierwszej biblioteki narodowej obejmować będą dzieła F. Zabłockiego, najpierwszego z tych, których dotąd posiadamy, pisarza komedji w języku naszym — Prenumerować można jeszcze na część pierwszą biblioteki narodowej za opłatą za tomów 9 po zł. 2i pół czyli za trzy oddziały. Dzieła Książnia bez prenumeraty kosztują zł. 28, każdy tom po zł. 4. Prenumerata przyjmuje się w głównym kantorze biblioteki narodowej i Gazety Korrespondenta Nr. 476 lit D. ulica Nowo Senatorska — w księgarniach Glücksberga, Brzeziny, Hugues et Kermen, Węckiego, Szteblera i w składzie Ciechanowskiego. Na prowincji prenumerować można na wszystkich pocztamtach i stacjach pocztowych po złp. 3 za tom czyli po złp. 9 za oddział z tém zastrzeżeniem, że kto zechce nowo zapisać się, winien złożyć prenumeratę już za trzy oddziały w ilości zł 27.

— P. Adam Janosza Rościszewski ogłosił we Lwowie następujący projekt do towarzystwa ogrodniczego w Galicji.

Gdy tyle w kraju mamy miłośników ogrodów; gdy tak wiele osób zamilowawszy to tak piękne zatrudnienie, oddało się wyłącznie rozmnożeniu ozdobnych krzewów i kwiatów, i różnego rodzaju jak najdoskonalszych drzew owocowych; gdy po całym kraju rozszerza się smak zakładania ogrodów, i ozdabiania wiejskich siedzib i pomieszczeń ziemiańskich; do czego wiele przyczyniły się, ogłaszając przyjemność i pożyteczność, a oraz dając obszerną o tém naukę, dzieła wydane o ogrodach przez J. O. książkę z hrabiów Flemingów Czartoryską, a niemniej obszernie wydane w 6ciu tomach przez Stanisława Hr. Wodzickiego prezesa senatu Rzplitej krakowskiej: O chodowaniu, użytku, mnożeniu i poznawaniu drzew, krzewów i ziół celniejszych; i wychodzący tegoż pisarza niespracowanego Dziennik ogrodniczy, i nieznanego miłośnika dzieło: O przyozdobieniu siedlisk wiejskich, i uczone opisanie drzew i krzewów w królestwie polskiem przez Szuberta wydane; gdy te wszystkie wyśzły w narodowym języku na nowo dzieła, nie wspominając o dawniejszych, dokładnie nas z ogrodnictwem obznajamiają: więc do osiągnięcia z tego wszystkiego obszerniejszych użytków, niczego w kraju naszym nie dostaje, jak zawiązania się towarzystwa ogrodniczego, któreby łącząc znawców i miłośników tej sztuki obszernie po kraju rozgałęzionych, więcej tę sztukę udoskonalać, i bardziej do okoliczności i potrzeb krajowych zastosować mogło.

Rzucę tu niektóre myśli, jakieby pożytki przyniosło dla kraju zawiązanie się towarzystwa ogrodniczego.

Najpierwszym pożytkiem byłoby, udzielanie sobie wzajemne najużyteczniejszych krzewów i roślin, i różnych rodzajów drzew owocowych i jarzyn najdoskonalszych, czy to w nasionkach, czy w odczypkach, czy w zrazach a tym sposobem rzeczy użyteczne już znajome w kraju, z pożytkiem rozszerzyłyby się.

Powtóre: Towarzystwo zgrupowałoby mogło samo jedynie po całym kraju rozrzucone różne rodzaje owoców, jarzyn, ziół, krzewów, roślin i drzew, i znajomość tę z większym pożytkiem dla kraju ogłosić, gdy tymczasem wiele może rzeczy dotąd w ukryciu zostaje, któreby na pożytek większy ludzki obrócone być mogły.

Potrzejcie: Ogrodnictwo zamyka w sobie całe polowe i lasowe gospodarstwo, bo użyteczne jest, gdzie pola, lasy i łąki ogrodzone są, czy to rowem, czyli żywym płotem. Przemienne gospodarstwo rolnicze, już rolnika zamienia w ogrodnika, do czego istotnie obszerniejszych wiadomości potrzebuje, jak gdzie stosownie do okoli-

czności ta przemiana następować powinna, aby użytek przyniosła, i tém się towarzystwo ogrodnicze istotnie zajmować powinno. Nie można mówić, aby przodkowie nasi nie znali wcale przemiennego gospodarstwa; widzieliśmy i czytamy, że karczowali i trzebili lasy i zarosłe przemieniając je w orne pola i łąki — a widzimy po lasach ślady zagonów, z kąd oczywiście pokazuje się że wypustoszone orne pola na zarosłe lasów obracali. A dawne sady przekonują nas, że ogrodnictwo przodkom naszym było ulubione. Są ślady w pismach i nazwiskach miejsc, że i winnice krajowi naszemu nie były obce; rosła u nas winna latorośl; znajduje się dotąd po ogrodach, u mnie samego słodki owoc wydaje. Pod Warszawą doświadczenia udały się pomyślnie.

Pozwarte: Tém więc szczególnie towarzystwo ogrodnicze zając by się powinno, jakby użyteczne zioła, krzewy i drzewa zagraniczne dla naszego kraju przyswoić można — zasługuje na to szczególnie już przyswojone, ale mniej rozszerzone: morwa drzewo, w celu wychowywania robaczeków jedwabnych — winna latorośl — oczekują przyswojenia słodkie kasztany i krzew herbaciany, i inne podobne zioła, rumbabarum, szafran, imbir i t. p. — To mi zdawało się potrzebnem, aby cokolwiek o użytkach napomknąć, które z towarzystwa ogrodniczego wyniknąć mogą, bo chcąc wyliczyć wszystkie, w obszerniejszą wdąchym się musiał rozprawę, któraby większe zabierała miejsce, niżeli w każdym czasopiśmie jest dozwolone, ale pisząc z przekonania, spodziewam się że i do innych przekonania trafię, a tym sposobem osiągnie się cel moich dobrych chęci i dla kraju i dla tej sztuki.

Póki P. K. pisał o *Paganinim* i o koncertach, upominaliśmy go w *texcie* Gazety Polskiej; ale kiedy teraz ten sam K. »za pomocą *Gazety Warszawskiej* odzywa się do publiczności, i przed szranki jej bezstronności, pociąga nieprześląganym wrogów do odpowiedzialności;» kiedy teraz już mu nie idzie o sławę *Paganiniego*, ale o to, że (jak twierdzi) sam spotwarzony, zgnępany zgromiony został tylu ciosami;» teraz więc należy mu odpowiedzieć w *przypisku*, *) bo szkoda na to *textu* Gazety Polskiej rzeczom publicznym poświęconej.

(*) Kto chce pisać artykuły do dzienników powinien przede wszystkim znać język polski. Nie mówi się, »pociągnąć nieprześląganym wrogów przed szranki bezstronności publiczności;» bo to nie po polsku, ale mówi się, »powołać nieprześląganym wrogów przed sąd bezstronnej, albo sprawiedliwej publiczności. Nie mówi się *oddychać* urokiem natchnienia, bo i to nie po polsku. Urok jest to jakaś przynęta, w pewnem znaczeniu i czary. Możnaż *oddychać* przynętą albo czarami? Możnaż *oddychać* natchnieniem?

Niezgodzą się na to przestrzegacze nieskazitelnej czystości języka polskiego. Dalej, nie mówi się: *raczył* uraczyć czytelników *swowich*, bo unikać potrzeba, jak pisze *Jan Sniadecki* zbiegu sylab tak *nielitościwie drapieżnego dla ucha*. Wreszcie, że pominiemy inne uchybienia, nie mówi się: *ze skrucłą i żałobą przyznawał*, bo *żałoba* ma inne znaczenie, ale mówi się: *przyznawał za skrucłą i żalem*. Dalej: kto chce pisać artykuły polemiczne do dzienników, powinien uzbroić się obojętnością na zarzuty i sarkazmy przeciwnej strony; bo inaczej zdania jego nie będą miały potrzebnej mocy, a w wysłowieniach nie będzie związku. Gniew i oburzenie się w materjach polemizmu dziennikarskiego słabości myśli okazują, jeżeli wychodzą z właściwej miary. Pan K. rzekł na początku swego wczorajszego artykułu, jakoby go *Gazeta Polska spotwarzyła, zgnęła, zgromiła*, a potem utrzymuje, że go ta sama

ROSSJA. — Z Petersburga dnia 10 czerwca. — Dyrektor kancelarii jeneralnego gubernatora margrabiego Paulucci, rzeczywisty radca stanu Völkersam, mianowany został gubernatorem cywilnym Inflant.

— N. Pan raczył potwierdzić propozycje, w komitecie hebrajskim i w komitecie ministerjalnym w skutku podanej przez kupców i rzemieślników miasta Mitawy prośby, o zmniejszenie żydów w Kurlandji, ułożone.

— Były pułkownik francuzki hr. S. Aldegonde wszedł w służbę rossyjską w tym samym stopniu i umieszczony został w głównym sztabie.

— W Giurgiewo i Ruszczuku mają Turcy 50,000 wojska.

— Syn byłego hospodara Ghiki rozgniewany na ojca, że mu niedozwolili zaślubić się podług swojej woli, strzelił do niego, ale na szczęście strzał chybił. Ojciec wydziedziczył wyrodnego syna.

— Dnia 31 maja (12) czerwca. — Donoszą z Tyflis, że książę Kozrey Mirza, syn Abbassa Mirzy, przybył do tego miasta d. 7 maja. Na spotkanie jego, wysłana była straż wojskowa przed bramę miasta, i książę przybył prosto przed mieszkanie hr. Paszkiewicza erywańskiego,

Gazeta tylko lekkim dotknęła polotem. Jakież jest związek między temi wysłowieniami? Któreż zaprawił Pan K. attycką solą ironji? Pierwsze, czy ostatnie? Twierdzi także Pan K. że przypominał zniewagę Humlowi przez Gazetę Polską wyrządzoną i pamiętne zawstydzenie tej Gazyty, jakie ją za to spotkało. Gazeta Polska powiedziała o Humlu, że ekukcja jego nie wyrównywa kompozycji, a przeto nie wyrządziła mu żadnej zniewagi. Zdanie to przyznają ci wszyscy, którzy mają jakiegokolwiek wyobrażenie o sztuce grania na fortepianie. Jakież wreszcie zawstydzenie spotkało Gazetę Polską? — Czyliż P. K. rozumie, że Gazetę popierającą zdania swoje tak łatwo, lada słówkiem nieostróżnym zawstydzić można, jak skromną, szesnastoletnią dziewczę, z spuszczeniem ku ziemi oczyma? Wypiera się teraz Pan K. że jako żywo nie nazwał Lipińskiego miernym swoiskim talentem! Czegoż się natomiast dowiadujemy? Oto, że Pan K. to wyobrażenie mierności swoiskiego talentu jasno i dotykalnie ściąga do artysty scenicznego. Tym swoiskim miernym talentem ma być jasno i dotykalnie artysta dramatyczny któremu wszyscy znawcy i cała publiczność należą sprawiedliwość wymierzając? Wikła się Pan K. w swoim zdaniu, jako w labiryncie jakim, i sam nie wie kogo już ma nazwać swoiskim miernym talentem. Dla wywyższenia Paganiniego, poniża nakoniec wszystko, co mu na myśl przyjdzie.

Jakże to jedno do drugiego przypada? Coż mają spólnego skrzypace z grą sceniczną polskiego artysty? Jakże temu trudno poradzić sobie kto się uwikłał w płatanię zdań niezgodnych z prawdą, kto sam nie wie czego chce. W artykule Pana K. jako na ośniewie Penelopy, wszystko się samo przez się ze szwu rozpruwa. Prosimy go niechaj wymieni dzienniki zagraniczne, z których, jak twierdzi ukleiliśmy początek naszego artykułu o Paganinie. "Trzech rzeczy potrzeba do wojny, mawiał Fryderyk Wielki: pieniądze, pieniądze, pieniądze! Trzech rzeczy potrzeba do artykułów polemicznych: loiki, znajomości języka, i ducha obojętnego. Tych trzech rzecz niedostaje Panu K.... Żle rozumuje, źle pisze po polsku, a gniewa się jak małe dziecko.

Zdaje się jakoby pięć lat pitagorasowego milczenia (na które sam siebie skazał Pan K....) były jeszcze czasem zbyt krótkim do wyuczenia się owych trzech rzeczy, (Pzyp. Red.)

gdzie zebrani byli na jego przyjęcie nasi generałowie oraz mirzowie perscy Massad i Saleh, którzy poprzedzili książę; towarzyszy mu Emir Nizam, czyli szef sztabu głównego Abbasa-Mirzy. Następnie jen. hr. Paszkiewicz, odwoził sam w pojeździe swoim książę Kozrey-Mirzę aż do mieszkania przygotowanego na jego przyjęcie, gdzie była już gotowa uczta, poczem hr. Paszkiewicz wrócił do siebie. (Dz. Pet.)

AUSTRIA. — Dnia 8 czerwca obchodzo w Pradze pierwszą stuletnią rocznicę kanonizacji S. Jana Nepomucena patrona Czech. Mnóstwo pielgrzymów ze wszystkich stron kraju czeskiego i z sąsiednich prowincji przybyło na tę uroczystość. Pomimo niepogody, wszystkie domy publiczne i prywatne, napełnione były cudzoziemcami.

— Donoszą z Czerniowic, że rząd austriacki kazał wzmożnić kordon zdrowia na granicy Wołoszczyzny, a czas kwarantanny do dni dwudziestu przedłużony został.

FRANCJA. — Z Paryża dnia 15 czerwca. — Na posiedzeniu izby deputowanych d. 10 czerwca przyszedł z kolei pod narady budżet ministerjum spraw duchownych, ustanowiony w projekcie na 35,921,500 fr., P. Corcelle uczynił uwagę, że pod konsuletem kosztowało duchowieństwo 12 milionów, po restauracji monarchji 18 milionów, a teraz dochody wszystkie duchowieństwa wynoszą niemal dziesiątą część dochodu publicznego. Żądał zatem oszczędzenia 20,000 fr. na pensji ministra, podobnej summy na pensji arcybiskupa paryzkiego, zupełnego zniesienia pensji pięciu arcybiskupów, którzy jako kardynałowie inne pensje pobierają, odrzucenia żadanego podwyższenia pensji dla plebanów i wikarych w summie miliona fr.; sprzeciwiał się wydatkom na misje do Azji i Afryki. Minister spraw duchownych sądził, że w budżecie spraw swego sądziła nie widzi nic zbytecznego, oświadczył że wolą jest króla, aby ministerjum duchowne oddzielne było, uważał podwyższenie pensji arcybiskupowi paryzkiemu tém potrzebniejszym, iż pasterz ten co rok 100,000 fr. na ubogich wydaje, zbijał zdanie jakoby arcybiskup zostawszy kardynałem, krajowi stawał się obcym, bronił misjonarzy i wykazywał potrzebę polepszania stanu plebanów i wikarych. P. Cunain Gridaine żądał rozmaitych oszczędności. P. S. Marie bronił budżetu i właśnie porównywał terażniejsze duchowieństwo z duchowieństwem w czasach zromadzenia konstytucyjnego, kiedy grad z burzą szyby kopył przez którą światło do sali wpada tak powybił, iż deszcz na deputowanych zaczął padać. Okoliczność ta przerwała na niejaki czas posiedzenie. P. Marschal mówił następnie przeciw kongregacjom, które idą w ślady za zakonem jezuitów. Po nim wszedł znowu na mównicę minister spraw duchownych, aby odeprzeć zdania i zarzuty poprzednich mówców. Izba postanowiła oszczędzić w tém ministerjum na pensjach urzędników administracji centralnej 30,000 fr. z resztą budżetu cały przyjęła.

— Na posiedzeniu izby deputowanych d. 11 czerwca wzięto pod naradę budżet ministerjum oświecenia publicznego, zaproponowany w summie 1,995,000 fr. Baron L'Epine narzekał, że wychowanie nie opiera się na religji, na co odpowiedział mu minister oświecenia; że mówca nie przytacza na dowód tego faktów, że zatem twierdzenie jego nie zasługuje na uwagę izby. Wicehr. Conny mówił za jezuitami i ubolewał że tysiące mto.

dzieży szukać ich musi za granicą. Z tego powodu czynił ministrom zarzuty i następnie tak się wyrażał: "Niedawno jeszcze część tej izby przyjmowała z oklaskami mówcę, którego nazwisko nieodłączne jest od rewolucji, a oklaski te przypominały pochwały, jakie sobie za młodu zjednał, kiedy zgromadzeniu narodowemu złożył był deklarację praw ludzi. Ani czas, ani nieszczęścia Francji nie nie mogły, zmienić jego sposobu myślenia., Oczy wszystkich zwróciły się na P. Lafayetta, a ktoś z lewej strony zawołał, aby P. Conny nie zbacał do osobistości. Ale P. Lafayette z uśmiechem prosił P. Conny, aby dalej rzecz prowadził. Jakoż P. Conny dokończył swą mowę w takim duchu, w jakim ją zaczął. Hr. Sade naganął osobistą napaść jako ubliżającą izbie. P. Rodet dziwił się, że metoda wzajemnego uczenia, nie upowszechnia się we Francji. P. Karol Dupin powstał przeciw opłatom, jakie uczniowie gimnazjów i innych szkół uniwersytetowi składają i które wynoszą przeszło milion fr. P. S. Marie nazwał ten podatek tym szkodliwszym, iż nie idzie na rzecz profesorów ale na korzyść inspektorów i dozorców. Izba postanowiła oszczędzić na stypendjach 20,000 fr. Na wszystkie inne wydatki tego budżetu, oraz na budżet uniwersytetu w summie 3,459,000 fr. zezwoliła.

— W Marsylii postawiono nowy kościół mурowany pod nazwaniem S. Karola, w miejsce dawnego drewnianego który się zawalił, a S. Hieronimowi był poświęcony. Na facjacie nowego kościoła, uderza napis następujący. *Beatissimo papa Leone XII, difficillimis rei Christianae et publicae temporibus, cathedram Petri tenente etc.*

— Niedaleko Perpignan, aresztowano generała hiszpańskiego Milans i sześciu innych officerów, co jak się zdaje ma związek z denuncjacją hrabiego d'Espagne, w której i konstytucjoniści i agraviados są implikowani.

NIEMCY. -- Korrespondent norymberski donosi według listów z wysp Jońskich otrzymanych, że między prezydentem Capodistrias i władzami greckimi nie ma zgody. Tamten obwinia Greków o niedbałość i powolność w wykonywaniu jego rozkazów, a Grecy zarzucają prezydentowi, że ma zamiar zaprowadzić kształt rządu samowładnego. W skutku tej niezgody miał prezydent postanowić złożyć wodze rządu. Grecja, piszą także z wysp jońskich, potrzebuje pomocy dzielnej, a ponieważ pozostałe tam wojsko francuzkie jest za słabe do utrzymania porządku w teraźniejszych okolicznościach, przeto w krótko popłynie tam 5000 wojska angielskiego. Nakoniec donoszą w tych listach, że wielu znakomitych Greków, którzy sobie zjednali imię podczas wojny o niepodległość, przybyło do Korfu i miało narady z lordem kommissarzem.

— Miasto Bonn pożyczycyło 18,600 tal. na założenie nowej szkoły dla ubogich i na inne budowle szkolne. Na uniwersytet tamtejszy uczęszcza blisko 1000 uczniów. Najwięcej słuchaczyw miéwa radca stanu Niebuhr, układający historję ostatnich lat 40. Bywają na jego lekcjach obywatele, officerowie i urzędnicy.

— Wina z przeszłorocznych winobrań w obwodzie Bonn nie udały się, nikt nie chce ich kupować nawet po najmniejszej cenie.

— Poeta Mülner, autor osławionej dramy *die Schuld* zakończył życie w Weisenfels na apoplexję dnia 11 czerwca.

NIDERLANDY. — Z *Bruxelli* dnia 10 czerwca. — Król niderlandzki zapewnił Portugalczyków, którzy się do Niderlandów schronili, że im nie odmówi pomocy prywatnej

— Admirał angielski Sidnėj Smith przybył przed kilkoma dniami do Antwerpji.

— W *Bruxelli* zawiązało się towarzystwo akcyjne do założenia przędzalni lnu i konopi za pomocą machin.

PRUSSY. — Z *Berlina*, dnia 18 czerwca. — Z Szląska a mianowicie z Jawora, Lignicy, Swidnicy i Nissy, donoszą, że nieustanne deszcze zrzuciły nader szkodliwe wylewy rzeki Nyssy i Katzbach i Bielawy. Największą powódź, jaką Szlązacy pamiętają, wydarzyła się r. 1783, ale tegoroczna przewyższyła owczesną jeszcze o 16 cali. O szkodach nie ma jeszcze szczegółowych doniesień.

— Dnia 2 czerwca z rana spostrzeżono w Warmbrun zmianę w źródle mineralném. Zwykle czysta woda zdawała się być niebieskawą i koloru mlecznego. W nocy z d. 2 na 3 czerwca, mieszkaniéc tamtejszej góry przebudzony został podziemném trzęsieniem ziemi, które także inni mieszkańcy dwakrotnie uczuli.

SZWAJCARJA. -- *Geneva*. Sir Humphry Davy, (o którego śmierci donieśliśmy) przeżył tylko lat 50. Przy obrzędzie pogrzebowym zgromadziła się wielka liczba osób różnego zatrudnienia i wieku, a mianowicie P. P. Syndykowie, rada stanu, magistrat miasta, członkowie akademji, uczniowie uniwersytetu wszystkich wydziałów, wielka liczba mieszkańców i spółrodacy zmarłego. Była to cześć oddana publicznie umiejętności i dobroczynicy rodzaju ludzkiego. Ciało P. Davy złożonem zostało blisko jego dawnego przyjaciela P. Pictet, sławnego profesora fizyki.

WIDOWISKA W STOLICY.

TEATR NARODOWY. Dziś komedja: *Szkoła Starców*.

GABINET TOPOGRAFICZNY w salach redutowych.